

в Presbyterian Survey у грудні 1985 р. Єдине оповідання, яке тут дебютує — «Чому дзвони майже задзвонили?».

Я вдячна не лише своєму чоловікові, що він читав із церковної катедри мої оповідки, а й усім парафіянам, які слухали їх упродовж багатьох років і були невіддільною частиною мого життя.

Майже щороку, з моменту публікації перших оповідань, хтось просить дозволу прочитати чи переказати якусь із цих історій у своїй парафії. І хоча мені подобається, коли про моє авторство не забувають, вам не потрібно просити спеціального дозволу, щоб читати чи переповідати ці історії у своїй церкві. Такий дозвіл надано. Для мене буде великою честю, якщо ви захочете використати будь-яке із цих оповідань для святкування Адвенту чи Різдва. Проте в разі передруку, чи то в електронному, чи то паперовому форматі, вам потрібно отримати дозвіл видавця.

«EXULTATE JUBILATE»¹

Різдво минуло. Саллі вкладає дітей спати, а я сиджу у вітальні, дивлячись на коника-гойдалку, і намагаюся зрозуміти, що трапилося зі мною вчора ввечері. Насамперед ви маєте зрозуміти, що я завжди відчував певну симпатію до Скруджа. Ось він спокійно віддавався своїм справам, поки світ довкола нього божеволів. Tis the Season to be Jolly?² Час веселощів настав? «Прийди, нині час для поклоніння...»³ Та чи справді нам є чому бути веселими, чи щасливими, чи хоч трохи радісними? Як хоч хтось, подивившись щоденний випуск вечірніх новин, може проїнятися святковим настроєм? Відверто кажучи, я втомився від колядок, що починають лунати в торгових центрах одразу після Гелловіну. Прикраси на ліхтарних стовпах і гірлянди, що їх «батьки міста» витягують щоп'ятниці після Дня подяки, уже потерті й поблякли. Як і я.

Моя дружина — геть інша. Вона захоплюється прикрашанням оселі та святковою випічкою. І ще з серпня в паніці

¹ Exultate Jubilate («Радійте і веселіться») — релігійний мотет, який Моцарт написав 1773 р. — Тут і далі примітки перекладача, якщо не вказано іншого.

² Tis the Season to be Jolly — відома вельська колядка XVI ст., що стала одним із символів Різдва.

³ Герой цитує релігійний гімн Come now is the time to worship. Перший куплет можна перекласти: «Прийди, нині час для поклоніння, прийди, настав час віддати своє серце, прийди поклонитися таким, як ти є, прийди постави перед Богом, таким, як ти є...».

намагається вирішити: дарувати щось Стедманам чи ні? Я ж просто намагаюся не плутатися в неї під ногами.

Хочу, щоб мої діти були щасливі, але так важко бути терпеливим, коли вони місяцями клянчать у мене той непотріб, який побачили по телевізору. І кожен, кому перевалило за десять років, знає, що не витримає дванадцяти днів Різдва. Чи може хтось пояснити мені, чому що коротшими стають дні, то вищим робиться тон дитячих голосів? А ще цього року з роботою було не те щоб геть кепсько, але точно не стабільно, і я просто не мав грошей, не кажучи вже про наснагу та бажання, аби витратитися на останні віяння моди.

Зрештою, єдина причина, чому я не нипав і не бурчав: «Це все обман! Шахрайство!» — діти. Їм лише три й шість, і я доволі лицемірний, аби не намагатися знищити їхнє передсвяткове хвилювання, хоч у мене й голова тріщить від їхнього вереску. Але піти вчора на Святвечірню службу Богу я не спромігся. Як тільки я вислизнув з-під маминого «ти мусиш», то став доволі щасливим християнином у стилі «на Великдень, на Різдво та коли-моя-мама-приїхала-в-гості». Але цього року навіть «на Різдво» мені було обтяжливо.

Я сказав дружині, що залишуся, щоб розсортувати подарунки для панчохи і зібрати коника-гойдалку. Кожного Різдва ми лягаємо спати тільки по другій чи й по третій ночі. А потім ми надто злі одне на одного, щоб заснути. Рік триколісного велосипеда для Майка був найгіршим з усіх, тому для Дженні ми придбали коника-гойдалку.

— Діти будуть дуже розчаровані, якщо ти не підеш, — сказала вона.

— Та ну, насправді вони не очікують, що я піду з вами до церкви.

— Але йде сніг, а ти знаєш, як я ненавиджу їздити у сніговицю!

— Чому, якщо в нас іще три роки виплат на повнопривідний універсал Subaru?

— Але я не хочу залишати тебе на самоті у Святвечір, — сказала вона. — Ти станеш понурим і похмурим.

— За дві години, — прошепотів я, аби ніякі малі вушка не розчули, — я складу цього коника-гойдалку. І нам залишиться тільки набити панчохи й піти дивитися сніг про зацукровані сливи!

Це подіяло. Вона добре пам'ятала ту нестерпно довгу ніч із триколісним велосипедом.

— Татко сьогодні кепсько почувается, тому не піде до церкви, — сказала вона дітям. Я послужливо кашлянув і допоміг їй застігнути блискавки на зимових комбінезонах і зашнурувати черевики, та радісно випровадив їх у церкву.

Та за пів години я був уже не такий щасливий. Конячка-гойдалка, яку я так ретельно вибирав, виявилася, за влучним висловом моєї матері, «знаряддям диявола». Це не була традиційна гойдалка на полозках. У ній кінь кріпився до своєї підставки величезними спіралями. І я, докладаючи всіх зусиль, витягнув три із чотирьох пружин і зачепив їх за підставку. Але щоразу, коли брався за четверту й уже майже ставив її на місце — пітніючи й напружуючись — пружина зловісно вискакувала, дряпаючи мене, і пролітала повз руку.

Я похмуро дивився на вогонь у каміні, стоячи у вітальні з великим келихом бренді в руці, коли у двері подзвонили. Я хотів проігнорувати гостя. У Саллі був гаражний ключ, тож вона не подзвонила б у вхідні двері. І ніхто з наших знайомих не зайшов би сьогодні до нас у гості. Дзвінок пролунав двічі, перш ніж я випірнув із роздумів, поставив свій напій на стіл і пошкандибав до дверей.

Крізь вічко зміг роздивитися невідомого хлопця. Він був у вітрівці, але голова й руки — голі. Тримав якусь картонну коробку і здавався дещо відмороженим.

Я прочинив двері приблизно на дюйм.

— Так?

Хлопчина всміхнувся. Його губи були потріскані, а ніс і щоки — у саднах.

— Чи не хотіли б ви купити різдвяних прикрас — гілочки, листя?

Цей чоловік явно не бачив, що коїться всередині нашого будинку.

— Вибачте, — сказав я, зачиняючи двері перед його усмішкою.

— Ну, щасливого Різдва... — мовив він.

І тут я згадав про того дурного коня. Можливо, цей хлопець допоможе?

Я широко відчинив двері.

— Заходьте! — я сказав це так приязно, що кожен дурень запідозрив би мене в чомусь лихому. — Заходьте хоча б зігрітися, ви, мабуть, змерзли.

Він поставив коробку із зеленими гілками, струсив сніг зі своїх тонких черевиків і з вдячністю зайшов.

— Сьогодні ввечері продажі ніякі, — сказав він. — Мабуть, більшість людей уже приготувалися до Різдва.

— Напевне, — кивнув я. — Може, принести вам чогось гарячого? Здається, ще є трохи кави.

— Та-а-а-ак! Це дуже люб'язно з вашого боку.

І він пішов за мною по коридору, рясно прикрашеному зеленими гілками, до кухні.

— Ого! — вигукнув він. — Вам точно не потрібно більше прикрас. Ви запаслися ними сповна.

— Моя дружина трохи звар'ювала на темі Різдва, — сказав я, наливаючи кожному з нас по кухлю кави. — Молоко й цукор?

— Якщо не важко.

Він простягнув мені кухоль, і я додав туди молоко, цукор, а відтак іще й устромив ложку.

— Дякую, — відповів він, і покрутився, оглядаючи нашу велику кухню.

У Саллі навіть там були вінки та стрічки. Руки хлопця були такі потріскані, аж кровили.

— Пахне Різдром, — зауважив він.

Я не помітив, але справді — крім аромоксамиту вічно-зелених рослин, кімната була сповнена теплими пахощами кориці, гвоздики та різдвяного хліба, який Саллі пекла в обід.

— Це так мило, еге ж? — сказав він.

— Ну, так, мабуть, так, якщо вам подобаються такі речі.

Усі мої думки були про те, щоб покінчити з конем до того, як повернуться Саллі та діти. Але ж не міг я вирвати з його рук каву, яку щойно сам йому дав.

— Мабуть, і ялинка у вас гарна.

Ну, і що я міг зробити? Було очевидно: він хотів побачити нашу ялинку. Отож я повів його назад коридором до вітальні. Наш будинок не з тих сучасних енергоефективних будівель. Він вікторіанський, із п'ятнадцятифутовою⁴ стелею, але наша ялинка однаково ледь умістилася. Гадаю, Саллі вибрала цей будинок, аби мати такі-от монстринки. Інших причин для такої висоти стелі точно нема. Побачили б ви наш рахунок за опалення.

⁴ 4,5 м.